Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство

(Обн., ДВ, бр. 136 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 41 от 2001 г., бр. 31 от 2002 г., бр. 52 и 109 от 2007 г., бр. 74 и 82 от 2009 г., бр. 33 от 2010 г. и бр. 11 и 21 от 2012 г.)

§ 1. В чл. 12 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Изискването на ал. 1, т. 6 не се прилага за лице, което е гражданин на:

1. държава - членка на Европейския съюз, държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или Конфедерация Швейцария;

2. държава, която е страна по влязъл в сила международен договор, съгласно който при придобиване на гражданството на тази държава не се изисква освобождаване от българско гражданство.”

§ 2. В чл. 13 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в него т. 1 се отменя.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Лице, което не по-малко от три години има и продължава да е в законно сключен брак с български гражданин, може да придобие българско гражданство, ако към датата на подаване на молбата за натурализация:

1. преди не по-малко от три години е получило разрешение за постоянно или дългосрочно пребиваване в Република България;

2. отговаря на условията по чл. 12, ал. 1, т. 1, 3, 4 и 5.”

§ 3. В чл. 13а думите „чл. 12, т. 1, 3, 4 и 5” се заменят с „чл. 12, ал. 1, т. 1, 3, 4 и 5”.

§ 4. В чл. 14 думите „чл. 12, т. 1, 3, 4 и 5” се заменят с „чл. 12, ал. 1, т. 1, 3, 4 и 5”.

§ 5. Създава се чл. 14а:

„Чл. 14а. Лице, което не е български гражданин, отговаря на условията по чл. 12, ал. 1, т. 1 и 3 и преди не по-малко от една година към датата на подаване на молбата за натурализация е получило разрешение за постоянно или дългосрочно пребиваване в Република България, може да придобие българско гражданство по натурализация, ако е осъществило инвестиция на територията на Република България. Условията, на които трябва да отговаря инвестицията, и редът за нейното осъществяване и удостоверяване се определят с наредба на министъра на икономиката, енергетиката и туризма и министъра на финансите.”

§ 6. Член 15 се изменя така:

„Чл. 15. Лице от български произход може да придобие българско гражданство по натурализация, ако отговаря на условията по чл. 12, ал. 1, т. 1, 3 и 5.”

§ 7. Създава се чл. 15а:

„Чл. 15а. Лице, което не е български гражданин, може да придобие българско гражданство по натурализация, без да са налице условията по чл. 12, ал. 1, т. 2, 4, 5 и 6, ако отговаря на едно от следните изисквания:

1. осиновен е от български гражданин при условията на пълно осиновяване;

2. единият му родител е български гражданин или е починал като български гражданин.”

§ 8. В чл. 26, ал. 1 след думите „освободено от българско гражданство” се добавя „или загубило го по силата на закона”.

§ 9. В чл. 29 ал. 3 се отменя.

§ 10. В чл. 33 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) При Министерството на правосъдието има Съвет по гражданството, който се състои от председател - заместник-министър на правосъдието, и членове - по един представител на Министерството на правосъдието, Министерството на външните работи, Министерството на вътрешните работи, Министерството на труда и социалната политика,

Държавна агенция „Национална сигурност” и на Държавната агенция за българите в чужбина.”

2. В ал. 2 накрая се добавя „и на заместник министър-председателя, отговарящ за държавната политика към българите в чужбина.”

§ 11. Член 38 се изменя така:

„Чл. 38. В Министерството на правосъдието се води електронен регистър на лицата, придобили българско гражданство по натурализация, на лицата, загубили българско гражданство, и на лицата с възстановено българско гражданство.”

§ 12. В § 2, т. 3 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашните т. 1 и 2 стават съответно букви „а” и „б”.

2. Създава се буква „в”:

„в) е подало молба, но обективно не е възможно да се освободи от досегашното си гражданство.”

§ 13. В Преходните и заключителните разпоредби се създава § 4а:

„§ 4а. (1) Придобиват българско гражданство лицата, чиито родители при раждането им са избрали чуждо гражданство в съответствие със:

1. Конвенцията между Народна република България и Унгарската народна република за уреждане на гражданството на лицата с двойно гражданство, подписана на 27 юни 1958 г. в София, ратифицирана с Указ № 289 на Президиума на Народното събрание от 9 август 1958 г., денонсирана с Решение на Великото Народно събрание (ДВ, бр. 96 от 1990 г.), прекратена на 10 юни 1991 г.;

2. Конвенцията между Народна република България и Румънската народна република за уреждане на гражданството на лицата с двойно гражданство, подписана на 24 септември 1959 г. в София, ратифицирана с Указ № 491 на Президиума на Народното събрание от 31 октомври 1959 г., денонсирана с Решение на Великото Народно събрание (ДВ, бр. 96 от 1990 г.), прекратена на 11 юни 1991 г.;

3. Конвенцията между Народна република България и Германската демократична република за уреждане на въпросите за двойното гражданство, подписана на 1 октомври 1971 г. в Берлин, ратифицирана с Указ № 907 на Държавния съвет от 25 ноември 1971 г., денонсирана с Решение на Великото Народно събрание (ДВ, бр. 96 от 1990 г.), прекратена на 3 октомври 1990 г.;

4. Спогодбата между Народна република България и Полската народна република за уреждане на двойното гражданство, подписана на 7 февруари 1972 г. във Варшава, ратифицирана с Указ № 432 на Държавния съвет от 7 март 1972 г., денонсирана с Решение на Великото Народно събрание (ДВ, бр. 96 от 1990 г.), прекратена на 25 септември 1992 г.;

5. Конвенцията между Народна република България и Чехословашката социалистическа република за уреждане на двойното гражданство, подписана на 31 май 1974 г. в Прага, ратифицирана с Указ № 1392 на Държавния съвет от 29 юни 1974 г., денонсирана с Решение на Великото Народно събрание (ДВ, бр. 96 от 1990 г.), прекратена на 4 май 1995 г.;

6. Договора между Народна република България и Монголската народна република за уреждане на въпросите за двойното гражданство, подписан на 21 ноември 1983 г. в Улан Батор, ратифициран с Указ № 3853 на Държавния съвет от 22 декември 1983 г., денонсиран с Решение на Великото Народно събрание (ДВ, бр. 96 от 1990 г.), прекратен на 26 май 1994 г.;

7. Конвенцията между Народна република България и Съюза на съветските социалистически републики за уреждане на гражданството на лицата с двойно гражданство, подписана на 12 декември 1957 г., ратифицирана с Указ № 70 (ДВ, бр. 13 от 1958 г.), прекратена на 1 април 1991 г.;

8. Конвенцията между Народна република България и Съюза на съветските социалистически републики за предотвратяването на възникването на двойното гражданство, подписана на 6 юли 1966 г. ратифицирана с Указ № 634 (ДВ, бр. 66 от 1966 г.), прекратена на 1 април 1991 г.

(2) Възстановява се българското гражданство на лицата, избрали чуждо гражданство в съответствие с международните договори по ал. 1.

(3) Гражданството се придобива или възстановява, ако в петгодишен срок от влизането в сила на този закон лицата по ал. 1 направят формално искане до министъра на правосъдието по ред, определен с наредбата по § 7, ал. 1.”

ПРЕХОДНА РАЗПОРЕДБА

§ 14. (1) Молбите, подадени до влизането в сила на този закон, се разглеждат и решават при досегашните условия и по досегашния ред.

(2) Висящите производства по чл. 12 и 13 се решават при условията на този закон.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на …… 2012 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство

Законопроектът за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство (ЗБГ) цели доразвиване и усъвършенстване на материята, свързана с българското гражданство.

С приетите в началото на май 2010 г. промени в ЗБГ бяха преодолени някои негативни явления, натрупани с времето. Конкретни примери за това са увеличаване броя на разгледаните молби и решените случаи в резултат на подобрената организация на работа и координация между институциите, участващи в процедурата по промяна на гражданството, премахване на института на упълномощаване, с което отпаднаха възможности и съмнения за злоупотреби.

Същевременно прилагането на закона през периода до настоящия момент показва необходимостта от усъвършенстване на определени елементи в тази област на регулиране.

Законопроектът съдържа следните основни предложения:

В § 1 е уредена възможността за граждани на държави - членки на Европейския съюз, на държави – страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария да не се изисква освобождаване от досегашното им гражданство. Разпоредбата е продиктувана от установената аналогична практика в някои от страните - членки на Европейския съюз. Същото е предвидено и за граждани на държави, с които Република България има сключени договори, с които се установява взаимност, тоест българската държава няма да изисква освобождаване от гражданство, когато договарящата държава не изисква спрямо българските граждани освобождаване от българското им гражданство.

Третата категория лица, спрямо които отпада изискването за освобождаване от досегашното им гражданство, са съпрузите на български граждани. Съществуващото досега изискване за освобождаване от досегашното им гражданство преди придобиване на българското гражданство за тези лица се явява непреодолимо условие поради семейни, нравствени, религиозни и други причини. Отчита се и обстоятелството, че при последващ евентуален развод лицето, което се е освободило от

гражданството си, може да бъде изправено пред трудности и пречки за възстановяване на предишното си гражданство и евентуално връщане в родината си.

С новия чл. 14а се дава възможност на инвеститори, осъществили инвестиция на територията на Република България, да кандидатстват на самостоятелно основание и при облекчени условия за придобиване на българско гражданство. Предвидено е със съвместна наредба на министъра на икономиката, енергетиката и туризма и министъра на финансите да се определят условията, на които трябва да отговаря инвестицията, както и редът за нейното осъществяване и удостоверяване.

С промяната в чл. 15 се предлага лицата от български произход, кандидатстващи за българско гражданство по натурализация, да полагат изпит за установяване владеенето на български език при условията и по реда, предвидени за общия ред за натурализация, което би било гаранция за устойчива връзка с България и ще позволи по-добра интеграция на тези лица в българското общество. Във връзка с това и поради обстоятелството, че законът не свързва лошото представяне на кандидата на интервюто с негативни последици за него, провеждането на интервю се явява излишно, поради което е предвидена неговата отмяна.

Промяната в чл. 38 е продиктувана от използването на автоматизирани информационни системи, които дават възможност за водене на регистрите в електронен вид. Това позволява извършването на справки за промяната на гражданството на лицата в съкратени срокове.

Във връзка с изискването на чл. 12, т. 6 за освобождаване на кандидатите за българско гражданство от досегашното им гражданство в § 2, т. 3 от Допълнителните разпоредби е дадена дефиниция на това понятие. Законопроектът предвижда към досегашните две хипотези да бъде добавена нова - когато лицето е подало молба за освобождаване от досегашното си гражданство, но обективно не е възможно да се освободи от него. В тази група попадат граждани предимно на арабски държави – Сирия, Иран и др., които подават молби за освобождаване от гражданството си с цел да придобият българско гражданство, но след подаването на молбата няма произнасяне.

С новия § 4а от Преходните и заключителните разпоредби на закона се дава възможност за опростена процедура за придобиване и възстановяване на българско гражданство за лицата, избрали чуждо гражданство или родителите на които са избрали за тях чуждо гражданство по силата на двустранните международни договори между Република България и бившите социалистически страни. Практиката показва, че в резултат на допуснати от общините грешки голяма част от лицата, попадащи под действието на отменените конвенции и които живеят в България, са вписани в регистрите на населението като български граждани, издавани са им български лични документи, отбили са военна служба в Българската армия, но не са български граждани по силата на цитираните международни договори.

Изискването за разглеждане на молбите за натурализация по реда на образуването им води до невъзможност в кратък срок лицата от посочената целева група да получат българско гражданство. Големият брой молби за придобиване на българско гражданство от граждани на Македония и Молдова, които не живеят в България, осуетява възможността за бързо произнасяне по молбите.

По тези причини предлагаме тази опростена процедура за посочената категория лица.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)